

KARÁCSONYI ZSOLT
A KRÍM

KARÁCSONYI ZSOLT
A KRÍM

Versek
2010-2015

Orpheusz Kiadó
Budapest, 2015

A kötet megjelenését a
Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

Nemzeti Kulturális Alap

A szerző a kötet megírása alatt
Communitas-ösztöndíjban részesült

© Karácsonyi Zsolt, 2015

© Orpheusz Kiadó, 2015

EGY HÉT FALUN

A TÁJ MEGNYITÁSA

Kinyitom ezt a tájat,
mint a könyvet, és látom már, hogy egészen fehér.
Talán azért, mert senki sem járt itt még,
talán azért, mert túl erős a fény.

Ha túl erős, nincs mért' hiába várni.
Felfedni a jelek hosszú sorát – nem céloim most nekem.

Hogy könnyebb legyen
innen visszatalálni –
egy folyót képzelek, várost, amelyben élek,
amelynek utcáin nem végítélet,
de várhatóan hosszú ősz dorombol,
és kiolvasható a házsorokból,
hogy nem lesz háború, és nem lesz béke sem.

A pontosan kimért idő szerinti térben
járok tehát, mint egy szereplő
a nyitott könyvben, melyet felsőbb hatalmak
itt feledtek, földhöz vágtak talán,
de mondhatnám, hogy Isten asztalán, víg morzsaként,
hangyákra várok én –

és csak azért, hogy te is észrevedd,
leírom azt, ami leírható:

egy folyót, várost, amelyben ősz dorombol,
hétköznapiakba hívó, vidám, erős szelet,
mi azt dúdolja épp: ne félj a gondtól
a láthatatlan verssorok felett,
amit éppen nem tudni ki is ír
a nyitott könyvbe, könyvben kinyíló tájba,

csak azért, hogy önmagát
erős fények között is
megtalálja.

Ki itt belépsz, hagyj fel minden reménnyel, ne bizakodj,
ez még nem a pokol,

őszi egek felé tárulhat bármikor,
és ha bezárom, úgy sem felejtéd el.

VIDÉKI KÉPESLAPOK

I.

Mit lehet tenni vidéken?

Húzni az ágat, vagy egyszerűen csak régi idők szavait szajkózva
lassan becsavarodni, örülni: mégsem árnyékszékre való,
ami megmaradt odabenn, de az elme rémekkel telt álma magáról,
hogy neki itt kell élni vidéken, ebben a tájban,
ebben a lassu mocsokban, ebben a szívet szárazasztó
örök zuhanásban, ahol nincs az a kocsmá, ami percre akár,
de megmenekít.

II.

Nincsenek napraforgók sem, annyira hűjén vannak ezek
bármilyen kipörgő meglepetésnek, szörnyeknek, vigalomnak.
Védekezésre semmi esély, és a hó, vagy a szél, meg az ár,

e régi erők bírnak csak egyedül ezzel a tájjal,
náluk van csak esélyed, hátha te mégsem
éled félig holnapodat.

III.

Itt nincs más: csak a kint. A mező, meg a fagy, meg a látszat.
És nincs benti didergés, mély szomorúság, lenge öröm,
csak a sík, meg a hegy és a felszín.
Nincs itt más csak a szomszéd, és te hiába tudod,
hétfő ez, s kedd lenne amaz, egyik a másiknak szomszédja,
s éppen ezért, uradalmi kocsisként hajtja a perc
lovait az a híres, néma idő.

GAGAUZ KALAUZ

A vonat de vadul zakatol,
elmarad kerítés, kutyaól,
nem dalol már a csíz,
nem kínoz még a csúz,
szólít egy gagauz kalauz.

„Hallod-e te komor,
te vidám, te utas,
ezeregy éve, hogy
itt vagyok vasutas,
elmarad kerítés, kutyaól,
a vonat de vadul zakatol,
miattam szól a csíz,
csak engem húz a csúz,
vagyok a gagauz kalauz.”

„Hallod-e te komor,
te vidám vasutas,
ha néked szól a csíz,
ha téged húz a csúz,
nem engem, csak téged,
talán most megérted:
azért van, mert a szív,
azért van, mert a szó,
nem csak a lebegés,
nem csak egy utazó
gesttusba akadó

–

régóta több ennél,
hogyha te nem lennél,

akkor is reggel hét,
vagy este fél nyolckor,
akkor is az a szó
állna a hangokból,
akkor is az a szív,
akkor is az a csúz
zaklatna, rángatna,
ameddig zakatol
a vonat, s marad el
kerítés, kutyaól,
akkor is jeleket
keresnél valahol,
valami fontosat,
valami titkosat,
ami a jegyeknél
ezerszer biztosabb,

valamit, amit nem
vasuti biztos ad,
csak olyan, aki még
nem út és nem utas,
de az már biztos, hogy
most nem én vagyok az.”

„Akkor hát, hát akkor,
kérem a jegyedet,
érkezünk fél hatkor.
A mozdony bennünket
tovahúz.
Ülj tovább nyugodtan,
én is megnyugodtam,
maradok gagauz
kalauz.”

KAZÁN

Csordultig telt a szeszkazán,
talán fel is robbanna már,
de párologni kezdenek
belőle most a szellemek.
Az egyik kék akár a láng,
megvilágítja a szobát
egyetlen, rövid mondata:
„Te többé már nem jutsz haza.”
A másik fojtott fénnel ég,
reménye még a messzeség,
a harmadik, a negyedik
 azt mondja, hogy „most reggelig
beszélünk és viháncolunk,
nyugton maradni nem tudunk,
mert él bennünk a mély tudás,
hogy nem vagyunk csak látomás,

lehetne reggel, este tíz,
csordogálhatnánk mint a víz,
üdítve száraz torkodat
mi lehetnénk az öntudat.”
De elébük áll öt s a hat,
és arról szól velük a dal,
hogy minden élőt elsodor
a test reménye, míg a száj
a felejtéshez visszajár.
És hajnal lesz, és este tíz,
és körbetáncol mind a száz,
feszül a géz, lebeg a gáz,
amíg rezegni kezd a ház –
az alapnál a szellemek
a túlvilágba ömlenek.
„Ne vihorássz, részeg ladik,

jól látható, hogy nem vagy itt,
és odafenn már fénylenek
a földöntúli képletek.”
Most pedig vissza. Lecsapolt
tavakon ring a telihold,
és szárazság van mindenütt.
Reggel van, este. Szíven üt.

MEDÁLIÁK

1.

Vihar lesz vagy záporosó,
megrezdül tőle a tető,
vagy csak zizeg, vagy zuhog,
vagy csak bőrom alá csorog.
Hogy is van ez, nem is kérdem,
készen állva, vagy csak térden,
mindegy úgy is, megint nyár lesz,
hazugság és igazság lesz,
egymásnak feszül a kettő,
és csak nézi a Teremtő.

2.

Édes komám, oltsd a szomjam,
nem lelem magam a borban,
nem lelem égen, se vízben,

szakadásban, ölelésben,
mert a felhő tovatűnt, és
nem is volt benne a sejtés,
csak a gond, az szállt alatta,
annak sem lett foganatja,
pedig a felkélő elmét
feloldozta a verejték.

3.

Valaki, ha tűzön járna,
az énrám úgysem találna.
Három szarvas jár az erdőn,
három napja keres engem.
Agancsa hull mindháromnak,
de rám ők mégsem találnak.
Egy a fenti világ titka,

egy, aki azt eltaszítja,
egy, kiben e kettő régen
ott ég, nem lel az se, mégsem.

4.

Nem tűntem el, nem öltek meg,
szikár jegek öleltek meg,
ama híres égi kertben
jártam én is, jártam én is.
Oszlik a köd, éget a nap,
éget a nap, sűrű az éj,
azt suttogja, aki nincsen:
„Tőlem ne félj, tőlem ne félj.
Vagy ha mégis, vagy ha mégis,
félelmed oltsa a szomjam,
amíg végleg elfelejtem:
nem is voltam, nem is voltam.”

5.
Nem voltam én, nem voltam én,
nem én voltam, én nem voltam,
csak a nyomok voltak, ahogy
mindig feléd vándoroltam,
csak a hold volt, és csak a nap,
csak, hogy majd kiválasztalak,
csak, hogy válasz kerül végre,
miért kerültem fel az égre,
pedig nem is vagyok csillag,
ami mindig feléd csillog.

A SZOBA

Először csak a székeket viszem ki,
aztán a könyveket, a polcokat,
az ágyat, asztalt, a szekrényeket,
a festményeket, a fotóalbumot,
az összes emléket, amit felidézhetek,
a kerteket, a testeket, a fákat,
mindazt, ami ma még csak ötlet,
mindent, ami a földhöz köthet.

Hogy állnak-e a falak, nem is érdekel.
Szívem szobája nem fér bennem el.

AZ ÖTÖDIK PONT

Rab vagy az első napon,
és rab vagy a másodikon.

Rab vagy a fénylő éjszakában,
rab a fényben, rab a homályban,
rab a csókokra nyíló szájban,
rab vagy, rab vagy, és megint rab vagy,
engedelmes az akaratnak,
engedelmes felhőnek, fénynek,
engedelmes a küldetésnek,
vagy legalább visszafogott vagy,
vagy legalább már nem is kérded,
hogyan holnap, milyen rab leszel.

Szabad, hogy rab legyél még inkább,
hogy ami sötét, az is tisztább,

hogy, ami tisztább, az is sötétebb
legyen, mint az egyszerű képlet,
hogy négy fal nélkül is csak rab vagy,
rab másoknak és önmagadnak,
rab a földnek, és rab az égnek,
a semminek, a mindenségnek.

Négy pont között az ötödik: rab vagy,
ha fejlődsz, úgyse önmagadnak,
elengednek, vagy épp elkapnak,
akkor is, mégis, megint rab vagy.

Rab reggelinél és ebédnél,
rab éhségnél és ölelésnél,
rab némaságban és a szóban,
a végül ki sem mondhatóban,

és rab vagy abban, amit mondtál,
ami csak az elmédben kószál,
hogy rab vagy, vagy, hogy mégse rab vagy,
a képzelgésben, hogy szabad vagy,
és abban is, hogy vagy és nem vagy,
hogy közelít, és aztán elhagy,
hogy elhagy, aztán közelít még,
a rabság és a hideg veríték.

És rab vagy az ellágyulásban,
a keménységben, akarásban;
kieggyezve, megint csak rab vagy,
ha zargatnak, ha békén hagynak.

Rab a sikerben, rab a lejtőn,
a városban, és kint az erdőn.

Rab vagy, amíg kimondod: rab vagy,
és akkor is, ha tudod, nem az vagy.

Rab délelőttben, délutánban,
temetőben, és bent az ágyban,
rab a holdban, és rab a napban,
az akaratlan akaratban,
rab vagy csúnyán, és rab vagy szépen,
kimerhetetlen merítésben,
az üldözőben, üldözöttben,
és rab vagy minden szóközödben.

Rab vagy, rab vagy, megint csak rab vagy.

És felébredsz egy délutánban,
minden derűs, minden hibátlan,
eszel és adsz, ha enni kérnek,
őrült vagy, és eszementséget
nem követsz el az istenért sem,
az ördögért, ugye, végképp nem.

Aztán az Isten, vagy a szolgák,
a téglát megint köréd hordják.
Míg száraz minden, belül ázik
valami, nézz el Bahcsiszerájig,
vagy még messzebbre: ott a tenger.

Csak hullámszik, de nem emel fel.

ZÖLD LÓ, FEHÉR MEZŐBEN

Van még okod a változásra várni,
a fantáziát kellőképp kitárni,
rugaskodni a várt hatás miatt.
Elgondolni, hogy él a délelőtt.

Életben tartja képzelőerőd
a zöld ló, aki most is te magad vagy.
Látja a ház, a nyitva hagyott ablak,
és látja még a fehérlő mező,
hogy él a ló, s a vágatás helyett:
érintenéd, ám régi kézfejed
egy másik történetbe írtad át,
nem fűszálat simítanak az ujjak –

de akad nyelv, amit még megtanulhatsz.

A régit, ha el nem felejtheted –
illeszd egymás mellé a képeket.

Ha odakinn hever sötétlő fűben,
ott, legbelül: zöld ló, fehér mezőben.

A NYÁRI KÉP

Most már pontosan nem is értem,
mit kerestem azon a képen,
ahol egész biztosan nyár volt,
éppen kinyílt a víg mocsárbolt,
és odabenn, a pultnak szélén,
a megszokott száz szellemlénynél
ezúttal többen gyűltek össze.

Nem is gondoltam semmi rosszra,
csupán egy régi, égi őszre,
amelyben él a jösszte, jösszte,
amelyben vár a nemvagy, nemvagy,
amelyben majd a nyár is elhagy.
De az az ősz akkor nem jött el,
csak játszottam, mint nyár a köddel,
azzal a régi gondolattal,

hogy elindulok a vonattal,
aztán elfogy a szív, a sínpár,
a vers is alig hallatszik már.

De persze akkor, újra, ismét
lenyomtam az idők kilincset,
és ugyanazt a tájat láttam,
amiben még sohase jártam.
Csak szellemlények élnek ott benn,
számlálhatóak, éppen százan,
akár az eperíz a szájban, úgy rejlenek
valami nyárban, és nézik, hogy az
idegenség, mint újra felvihető festék,
majd eltakarja mind a százat,
és nem marad meg csak a látszat,

amire mindazok vigyáznak,
akik az ajtón innen állnak.

Én sem indultam beljebb, mélyebb
helyet hagytam az idegenségnek,
miközben ott, a nyári pultnál
valaki szólt, hogy odakozmál,
ami most még halovány sejtés,
de átégeti a felejtés, és meglepetve
nézünk széjjel, mit kezdetünk még
az egészszel.

DOKTOR ZSIVÁGÓ SZÉTNÉZ, ÖSSZEDŐL

A világ összes sarkáig látni innen,
vagy még tovább, ameddig tart a hit.
És elviseljük mindezt hajnalig.

De ébredünk, és látni kezd a nap.
Kín öröme: sugarak hullanak.
Tartjuk magunkat: gyógyíthatatlanul.

Míg odafenn víg felhők siklanak,
érdes deszka feszül két oldalunknak.

Mégsincs vége daloknak és boroknak.

Elnehezül, és tánkra perdül minden.
A világ összes sarkáig látni innen.

ÚJ KENYÉR, RÉGI BOR

Ha morzsánként már nem gyűjthetem össze
az őszt, tavaszt, a többi múltó évszakot,
s mindazt, amit a felsejlő időtlen
tapasztalatként bennünk itthagyt –
elindulok, hogy megleljem a házat,
házon belül a fenti hang honát,
ami ma is ott zeng, mélyen, a Kertben,
amelyben már nem élhettünk tovább.

Mert morzsánként már nem gyűjthetem össze,
mit tehetnék, újra elképzelem,
azt a világot, mi élni fog örökre,
ha nyílik még, ha lezárul szemem.
A gondolat, mint megtörtetett búza,
a lisztfehér papírlapon hever,
és ég, kiég, halad tovább dadogva,
sötétlő felszín mélyén még lágy a jel.

Mert morzsánsként már nem gyűjthetem össze
a tűnt időt, izzó emlékjelek
közé illeszttem mindazt, ami voltam,
és mindazt, ami eggyé lesz veled.
Közelíts hát, akár a régi borban
felsajduló, gyötört szőlőszemek.
Itt a kenyér, kiégett már a szóban.
Nem tehetek mást: átadom neked.

EGY HÉT FALUN

Csak annyit lehet tenni, hogy nem állítod le a gépet.
Csak annyit, hogy a péppé őrölt napi táplálékanyagot
lenyeled, és a többit is
érvényesedni hagyod.

Aztán, a második napon majd előjöhet az őrület-én,
hogy tovább már ne csodálkozz mások őrületén,
vagy legalábbis, az adott környezetben,
békésen fogd vissza magad,
mert úgysem a hajadat tépik még,
mert úgyse a lényeket nézik, míg
félmeztelenül kószálsz víg és
tavaszba hajló tölgyek alatt.

A harmadik napon, ha felszabadulsz,
majd élni kezd ott bent a rab,

megérti, hogy semmi se ment meg
attól, hogy saját életed
első számú kockázata vagy.

Ezért jobb, ha a pázsitra terítéd
azt a bizonyos kockás terítőt,
így könnyebben nyújthatod el
a türelmi időt.

Vén vakolatként pattogzanak le rólad a túlőrzött szavak,
a legnemesebb szemétdombon
is esély van rá, hogy megpillantsanak,
de annak, aki igazán figyel,
csakis olyannak látszol,
mint aki részt vesz a lendületben,
de saját fordulatszámmon.

A negyedik napon éppen a fordulatszám miatt
zajlik le mégis a rég várt fordulat,
hogy a preformált indulaton túl
fellángol az agy.

Hogy kellő szelídséggel ébredj az ötödik napon,
jobb, ha önmagadat sem bízod rá önmagadra.

Jobb, ha csak tátott szájjal
meredsz a zárt állkapcsú halakra.
Nézed, hogy úsznak a végtelen
feléd eső, sziklásabb peremén.
Amikor sűrű a sötétség,
csak szemed mögött rezeg a fény.

De ha mégsem,
a kerítés tövében, a csatorna mellett, hat nap alatt,

megint az átfutási időn
belül kerülsz, és megszólítanak.

Ugyanazok a lelkes állatok,
akiket régen embereknek néztél,
nem nőttek ki a szárnyaik, de
mégis velük van tele a légtér.

Nekik már végtelen pihenést ér
a mozdulathiány e hetedik napon.
Mert nem indult vonat, amit lekéssél –

vár még rád egy félmaraton.

AZ AZTÉK NYÁR, AZ INKA SZERELEM

Kérdezhetnéd, minek jön el a nyár,
mért vágat át az adott tereken?

Hogy megtalálja végre önmagát
az azték test, az inka szerelem.

Mit tehetnénk? Felülünk lovainkra,
hátunk mögött a koptatott idők.
Felgyorsulunk, hogy meglássuk az inka
szerelmet az azték halál előtt.

Innen már minden egyszerű és tiszta:
patkótlan és nyeregtelen – valótlan
e tájban minden moccanás, mert
véget ér a mondatokban.

Mert nem lép át a szó peremvidékén,
csupán lebeg a tűnt vizek felett,
felbontja, és rendszerezi a látványt,
ritmussá váltja át a képeket –

és semmi több. A kezdet kezdetét
idézi fel, hogy miért van a Föld,
hogy tombolt már az inka szerelem
a legelső azték halál előtt.

A nyarat nézi, és aztán túllép
a végső válasz az adott tereken.

Tűnik az azték test, kileng az inga –
mély béke száll kimondott szavainkra.

AZ EZER TÓ VIDÉKE. EGÉSZEN UGYANÚGY. GLASWHOL

Valahol egészen ugyanúgy vagyunk.
Ugyanúgy járunk, alszunk, étkezünk,
lekapcsoljuk a villanyt, kikapcsoljuk a tévét,
ugyanazokkal a régbegyakorlott mozdulatokkal
kezdjük a reggeli reggelt, és ugyanúgy ér véget
esteli esténk. Mégis, egy apró ismétlődés
átverekedhet bennünk Túlra,
szinte észrevétlenül – ami
végzetes lehet.

Valahol egészen ugyanúgy vagyunk.
Kibiztosítjuk jóltárolt szavainkat, aztán
behúzott nyakkal várjuk a becsapódást.
Ilyenkor őszi esők peregnek,
holdárnyékban az őserdő,
és a hozzánk tapadó nők torkát
apró tigrisek karmolásszák.

Valahol egészen ugyanúgy vagyunk.
Egészen pontosan úgy, mint itt.
Egymást érintik a testek. Eltávolodnak ugyanúgy.
Fehér felhők és fekete éj. Fekete éj és fehér felhő.
Minden egyforma, végzetlenül.
Mégis van valahol valami túlzás,
valami több, vagy sokkal kevesebb,
ami az arcunkra erőltetett nyugalmat végül letörli, és
abban a pillanatban már megint őszi esők peregnek,
előtörnek az apró tigrisek is.

Valahol egészen ugyanúgy vagyunk.
Elvegyülünk egymásban mint a vidáman száradó halak.
Nem ömlik, zúdul, nem halad tovább,
tóvá növekszik minden pillanat.
És minden csepp önálló, mégis ugyanolyan,

szinte egyforma életet él.
Éppen e szinte miatt vagyok kénytelen küzdeni
az ébren tartott életemért.

Mert valahol egészen ugyanúgy vagyunk,
ugyanúgy fekszünk, ébredünk, kelünk.
Akad más hely is, amit megadatott elfelejtenünk.
De hogyha nem, nincs mit csodálkozni,
amikor égnek áll hajunk, amikor földbe dermedünk,
amikor egészen ugyanúgy vagyunk,
de mindeközben behatároltan és előretörve és
lepergő cseppek között is egészen máshol,

és csak egyetlen ismeretlen
szó marad élve, amíg
újra lemásol.

CSAK VOLTUNK SZLEMMEREK

Király Lászlónak, a hetvenedikre

Csak voltunk szlemmerek, éjszakákon át
kóborolva az Erdély nevű utcán, ahol
sötétlő álarcok között már látni véltük
azt az igazságot, ami lelóg mindenegy lámpavasról,
amíg magasról, mélyről szól a dal:
hogyan tulajdonképp senki sem akar
különös lenni, vagy bátor, férfias –
a rozsdá alól mégis előtört a vas.

Csak voltunk szlemmerek, de megadtuk a hangot.
Kifejeltük a labdát, ameddig volt még Pálya,
ameddig lendült bennünk a szavak árapálya.

Mert tudtuk jól: tünékeny
testünk a hold feloldja,
amíg nappali képek sorjáznak kavargva,

aztán csak hó és csend lesz, és tengerparti lárma,
a beégő szavaknak elmondhatatlansága.

Csak voltunk szlemmerek, meg táborszernagyok,
felettünk a felejtett égbolt még felragyog.
A többi impró és mulandó felesleg,
a téli tájon átfutnak még a testek,
akad olyan, akinek lelke van.

Megint a tegnap pillanatnyiséga lebeg előtte,
és nem bizonytalan.

A FÉLSZIGET

„Hajózik egy végtelen, száraz tenger útján”

Adam Mickiewicz: Az akkermáni puszta

LEVEGŐ, RÉGI SZERETŐ

Valami teljesen megmagyarázhatatlan okból:
már nem érzem a levegőt.

Nem tudom megfogni,
tapogatni mint régen,
képtelen vagyok végigsimítani
azon a bársonyos felületen,
amelynek érintése hajdanában annyi
örömet okozott.

Nem érzem a súlyát. Nem érzem, hogy van.
Csak ha távozik, egyedül azt.

PEREMVERS

Erdélyország egy félsziget, Erdélyország a Krím nekem.
Itt nyaralok, itt telelek, és innen szól az énekem.
Erdélyország egy félsziget, de csónakom sincs énnekem.
Erdélyország egy félsziget: ez most a kényszerképzetem.

Erdélyország egy nagy hajó. Ez volt az az útravaló,
mit senkitől se kaptam. Azóta nyár van, hull a hó.
Beírom egy palackba, hogy tán nem lenni volna jó.
Ködkürtje hosszan hallható. Erdélyország egy nagy hajó.

Akár a Krím egy jó lengyel szonettben,
Erdélyország is éppen úgy él bennem,
mint mesében a csukafogta róka.

Elképzeltem, hogy szólok róla versben,
egy soha meg nem írható szonettben,
de elkapott, és fogva tart azóta.

(2011)

A PAJZS

A Krím ma elvesz mindent, és vissza se adja,
önmagát veszi és veszejt el, hagyja, hogy a hullámok
egyre nagyobb részeket, sok apró félszigetet
tépjenek ki a testből, pedig jól tudja,
ezek nem térnek vissza már soha többé.
Távoli homokpadokról integetnek, aztán
hajók horgonyaihoz tapadva utaznak tovább,
és a Krím, ez a hajdani, csodálatos egység,
egy napon már az északi tenger jegébe fagyva látja,
hogyan távolodik, egyre távolodik valami önmagából,
és ha nem vigyáz, olyan részek is akadhatnak, igen,
egy-egy lassúbb meteorithoz csapódnak majd,
és nincs az a napszél, az a kvantummechanikai trükk,
ami őket valaha is visszahozhatná még.

A Krím, ha néha ennek tudatára ébred,
megint felölti a tragikus maszkot, ami manapság
egyre inkább egy műanyagból és acélból összeeszkábált
pajzsra emlékeztet, egy olyan pajzsra, amely egy szép napon
betakarja a Krímet, ha alszik, s ha ébren van,
legvégül akkor is.

AZ ARGÓ A MOSZKVAI KIKÖTŐBEN

Megkeresztelkedett a város
és a pogány hősök elhatározták:
nem várnak tovább.

Az éppen aktuális világvége vizein
elindulnak északnak,
hogy régi társukat, a halottnak vélt Orpheuszt
– aki Mickiewicz szonetteket szavalt
pétervári kocsmákban,
és emiatt egy moszkvai
elmeógyógyintézetbe zárták –
felkeresik, kiszabadítják,
szakadt mellényzsebét
Eurüdiké-pasztillákkal tömik meg,
aztán, a jól végzett munka örömeivel,
visszafordulnak, és végleg

megpihennek
az örök mezőkön.

De nem jutottak el Moszkváig,
és a Tisza hajdani nyomvonalán eveztek,
hínáros vizek felett,
háborgó tengeren.

Kínjukban Jorgosz Szeferisz
róluk szóló költeményét szavalták,
tudták, hogy rabszolgák csupán,
akik majd evezők keresztjén aszalódnak
a perzselő napon.

És így is történt.

A hányódó hajóra
néhány hét múltán akadt
rá a költő.

A holttesteket a Kígyók szigetén
helyezte örök nyugalomra,

és egészen Moszkváig
vontatta az Argót;
kocsmát nyitott mellette,
turisztikai célból.

A világvége után érkező
érzelgős turisták szerint
teljesen egykedvűen
bámulta,

amíg
őt is

KARD

Ne győzd le a rosszat,
mert te leszel a rosszabb,
és ne győzd le a jót sem,
nem győzheted le úgysem.

Úgyis csak kardok vannak,
fénylő, suhanó tollak,
ma felizzik az egyik,
lángol a másik holnap.

Mikor a tenger indul,
nem látszik csak a hullám,
amikor a szél indul,
csak a felhőket látni.

A kard az láthatatlan,
nem szúrja át a testet.
Nem vágja, nem hasítja,
és nem is szeli ketté.

Csak te jutsz át
a másik hűlő helyére állva.
Ez a mozdulatlanság
nevezhető el kardnak.

A TENGER VISSZAFORDUL

A tenger visszafordul, kiszárad.
Dermedt hullámaid hegyeknek hívjuk,
a gerinceken járva
szirének hangját halljuk, mélyvizi csigák
hajdani házait rugdossuk a tetőkön.
Mi, bátor hadfiak, szorongó menekültek,
mert nem tehetünk mást: vitorlát bontunk
és hajózunk, hajózunk, egyre messzebb,
a láthatatlan, örök tengeren,
amiről csak ritkán beszélünk,
nem is beszélünk igazán.

MA MÁR NEM JUTOK EL A KRÍMBE

Ma már nem jutok el a Krímbe.
Pedig a kikötőben nekem lobognak a zászlók.
Állok a konstancai Kaszinó előtt,
és sehol egy sirály, sehol egy vitorlás,
az éttermekben hiába is kísérleteznél,
esélyed sincs, hogy rendes halat találj,
de bal felől, a hétköznapi strandon,
még emelkednek a színes, hétköznapi labdák,
a férfiak, nők, kislányok és kisfiúk elkeverednek,
ahogy odabenn, a Kaszinóban keverednek a kártyalapok.

A szerepeket valaki kiosztotta megint.
Ha az Ovidius térről indulsz a Kaszinó felé,
az egyedüli tengeri lény, amit elfogyaszthatsz,
ismét csak a cápa. A cápauszony.
Nincs esély arra, hogy ártatlan, szelíd delfinekből,

vagy szomorú tekintetű fókákból lakmározz,
mint a kikötőváros lakóinak ősei.

Mert a város lakói, és itt nem a patkányokra,
nem is a kóbor kutyákra és a még náluk is
megveszekedettebb kóbor macskákra gondolok,
hanem azokra az emberi lényekre,
akik a tömbháznegyedekben laknak,
és ugyanazt az úszógumit tartják a fürdőszoba ajtaja mellett,
mint húsz évvel ezelőtt, csak időközben felnőttek,
gyermekeik születtek, és a nagyszülők
még idejében távoztak a temetők hullámzó hantjain –

egyszóval a kikötő közelében lakó emberi lények
már nem fogyasztanak halat,
inkább erdélyi stílusban készült töltött káposztát zabálnak,

és a fiatalabbak a spagetti hosszú Ariadné-fonalát
szívják be hihetetlen lelkesedéssel.

Az egyik konstancai minaret tornyából,
ha a délutáni szél is megindul, látni lehet a Kígyók szigetét.
Az egyik tízemeletes tömbházból,
délután három és negyed hat között,
tisztán látni a Gibraltár-szorost, sőt,
de csak egészen kivételes alkalmakkor,
általában a húsvét és pünkösd közötti nyugodt délutánokon,
amikor még csak sejteni lehet az eljövendő kánikulákat,
igen, olyankor tisztán látszik Ceylon szigete.

De a Krím, az egyetlen félsziget,
amely örökre az enyém lett,
nem pillantható meg a legmagasabb
épületek tornyaiból sem. Nem és nem.

És az a hajó, amire várok, csak lassan,
egészen lassan jut el a szárazdokkból
a kereskedelmi kikötő mólói közé,
hogy felvegye a múlt század elejének gyarmatáruit,
a nyolcvanas évek monokinis lábnyomát,
és amikor a kapitány Odüsszeusz kalapját fejébe nyomva búcsút int,
akkor érhesek én is a fedélzetre végre,
ahol senki sem kérdez, és senki sem felel.
A Krimbe ma már nem juthatok el.

KAFFA

Itt csak a testek hullnak,
hétszáz éve talán már.
Azt mondják, reneszánsz lesz:
terjed a pestis.

Sok száz apró, véres fognyom
látszik a Vázán,
eltört sorsa elől már
nem menekülhet az ábra.

Filmet készít újra magának
az árva idő.
Embertelenül
megrezdül a géphang.

ÉJSZAKAI REPÜLÉS

Maradj, maradj, maradj a gépen,

fenn, a magasban, fenn, a sötétben,
ne ereszd lejjebb fejed és szárnyad,
hagyd magadat meg a holnaputának.

Amíg a félhold mutatja félholt
tájadként mindazt, ami rég volt,

maradj, maradj, maradj a gépen,

egy érintésben, ölelésben,
ami rezeg, mint szél a sásban,
maradj örök elindulásban.
Vagy ha késő, a lebegésben.

Mint részben a levegő – maradj.

AZ ERDÉLY NEVŰ TENGER

Az Erdély nevű tengeren hajózom,
ha felszáll a köd:
ellátok a Nyulak szigetéig.
Ugrándoznak, és a süllyedő Budapestről beszélnek,
a Pozsony nevű csillárról,
ami ott lebeg
nyolcszáz méterrel a tengerszint felett.

Mióta elsüllyedt minden:
emlékszem az egészre újra,
hogy pontosan ki voltam, és
miért szálltam fel erre a hajóra.

Három éve, hogy az égi szirének
elrabolták a vén kapitányt,
alhadnagy vagyok,

és nincs mellettem
csak egyetlen fényteli társ.

De a fenti vizek felé hajózom,
és minden engedély a zsebemben.
Célirányba fordítom a vitorlát,
és elhajózom már,
egészen el.

IDEGEN ANYAG

LEZÁRT SZABADVERS

Ma elférek egy lezárt szabadversben, mert kijutottam
minden súly alól.

Úgy is vagyok, ha közben ág se rezzen. Nem volt, nem is lesz
több dimenzióm. A törzsi lét többé már nem feszélyez.
Hozzászoktam régóta a veszélyhez, hogy szelek nélkül
is úszik a hajó.

Délelőtt van, és érzi ínyvitorlám az összes eljövendő ízeket.
A délután is azért alkonyul rám, mert bárhol, bármit
újrakezdhetek.

Nem mozdulok, de mégis van egy mondat, ami a régi
terv szerint halad. Csörömpölnek a fáradt véredények,
és utolér a mosókonyhaszag.

Jelzi ez is, hogy véget ér a vers.

Lezárt lesz, és elérhető.

Szabad.

TRIPTICHON

I. Középkori férfi, középkorú nő

A férfi meghajlása nem hajol meg,
a középkorú nő ezt tudja jól.
Együtt utaznak a pillanathajón,
egyenesen a csúcsívek felé.

A fény pedig megáll az ablakoknál,
még nem tör át, óvatosan lebeg,
keretezi a percet, míg az ólom
körülfogja a gyöngé üveget.

II. Középkori nő, középkorú férfi

A nő nem rejti el, hogy még valódi
test az, amit a férfi most megérint.

A túli táj a homlokán fehérlik,
de van idő a másikhoz hajolni.

Mindig belül van, nem juthat tovább,
mindig belül van, rég tovább jutott.
Fogják egymás kezét, mert jobb okot
ennél nekik már nem is kell találni.

III. Közép

Egy férfi és egy nő megáll középen,
a középkori térben és időben.
A férfi pajzsa fa törzsének döntve,
a nő szelíd egyszarvút simogat.

Sóhajjá érő figyelem rezeget
az éjszakán is átfénylő helyen.
Felettük egy mondat szalagja száll:
„Áttetsző ólom lettél kedvesem.”

HÚZÁS ÉS TÖRÉS

Meghúztam a vonalat, és nem törtem át.
Talán azért, mert a vonal láthatatlan maradt.
Addig gyötörtem agyamat, amíg
látni kezdtem azt a vonalat.

Történt mindez a legelső napon.

Felkeltem, kávéit ittam, valahogy elkezdődött
a második nap is. Félrevonult minden, ami
láthatóan hamis, de ettől mégsem jelent meg
az igazság, csak egy üzenet érkezett,
hogy a világot teknősök tartják –
Akhilleusz ezek között bolyong.

Pentheszileia továbbra is – éles, akár a Hold.

Felöltöztem, vonatra szálltam, eljutottam megint
a Partra, ahol a hullámokat nem látja csak az,
aki semmiképp nem akarja. Az üres idő öbleiből
teljesen hiányzott a tenger, újabb vonalat húztam
a homokban – óvatosabban és megsokszorozott
figyelemmel. A vonal tökéletes lett, és talán éppen ezért
ezúttal sem törhettem át. Vihar készült, de a perc
peremén még fellángolt a napsütötte sáv.

Most este van, és az éj vonalán túl,
azt mondják, újabb nap lakik.

Ha el is kezdtem ezt a verset,
már nem fejezhetem be hajnalig.

VALAHA NEM

*Valaha nem tetszett a fekete**,
ma látom már, hogy nagyonis fehér
a belseje, a fénye, lényege,
ami a tűnt időikkel összeér,
és mindazzal, ami egy párhuzamban
a végtelen felé kitolható,
azzal, ami sötétlik a szavakban –
fehér lap ívét rajzolja a hó.
És rajta élek. Két dimenzió:
egymáshoz ér belül a tél, a nyár,
a cselekmény még szétszálazható,
de, ami díszlet, végképp összezár.
 Nap voltam, és nem emlékszem a holdra.
 A kettős láng a szív tüzét kioltja.

* Shakespeare, a CXXVII. szonett első sora

JÁTÉK

Játsz csak, szép az idő,
dzsungelként burjánzik a fény,
lesz itt kerti mulatság,
állatkerti zshivaj.

Még mielőtt végleg túl
messzire szállna a labdád,
elkapom én, hogy végül
el ne szaladj a világból.

Sejteni sem kell, mennyi idő lesz
játszani még.
Fény és vér kavarg most,
játssz csak – isteni gyermek.

EGYSZERRE

Hajnali fényben, déli verőben, ő, aki nem lát, ő jár a körben,
ő, aki most is: már mozdulatlan, ő, aki lángol téli havakban.

Egyszerre tompul, egyszerre érez, egyszerre jut el kezdethez,
véghez,
egyszerre tud mindent kitalálni, egyszerre tanul, felejt el járni.

*

Egyszer csak zaj van, egyszerre csönd lesz, egyszer majd eljön,
és felöltözhetsz,
egyszer majd látod meztelen égen, sötétlő csillag napja az évben.

Egyszer a felhő, önmagát látta visszaesőzni kezdeti tájba,
és ami nem volt csak végítélet, abból azonnal kezdeti fény lett.

Egyszerre épült égbolt és nem volt, egyszerre készült, és kiegészült,
ami még nem volt, rögtön elévült, befejeződés előtt kikészült.

*

Egyszer azt mondták: tétje van ennek, hogy van, akit még
valaki kerget,
hogy van a felhők mögött is égbolt, hogy tovasiklik minden
elénk tolt

ólomdarab vagy darabka álom, amit elme sem kell kitaláljon –
mert csak úgy elvan, ezeregy fényben, kimondhatatlan
nincstelenségben.

*

Azóta persze azelőtt lett már, azelőtt írom, egyszerre mindig.
Minden erőben, míg az időtlen súlya sötétlőn messzefehérlik.

HAMLET A TÚLI TÁRLATON. HAVAZÁS

Nem lehetnek ennyire élők, csakis a holtak.
Például ez a harangozó.
Kormos lelkét mossa a télben.
Nézem arcában azt az életet, amit én
még át sose éltem.

Ezeregy kép van itt, de egyikén sem
látom a múltam. Mindazt, amit elfelejtettem,
amit csak hiába tanultam.
Nem látom már sehol azt a testeken átvonuló,
annyira ismerős rezgést, ami bárkinek
könnyűvé teszi
az álmodozást
meg a felejtést.

Emlékszem tehát mindenre, ami én
sose voltam. Értelmetlen ezért,
hogy a semmiből idáig
visszakapaszkodtam.

Egyáltalán, minek tárlatot nyitni ezen a sziklás,
túl kopár hegyen? Itt, ahol szólni se kell,
hogy bármi legyen.
Minden önmagától tárul ki, és megmutatja
magát, azt, hogy miért merevült ki,
mi zárta el
a mozgás
folyamát.

Ezen a túli tárlaton
nem látszik más, csak az, ami élet,

ami szó és tett szerint többé már úgysem
tapasztalható.

Itt van egy pompás, aranyozott keret. Teljesen üres,
de bent még hull a hó.

A SZÁRAZSÁG NEVE

Milyen tiszta megint ez a hajnali hallali,
ez a sajátos ritmusban újra és újra ránk telepedő pára,
ami a maga nyugodt bizonyosságérzetével vezet el a régi,
jól ismert bizonytalanságba,
ahol minden olyan szép, minden annyira gyönyörű.
Legalább annyira, mint a majom
és az a bizonyos köszörű.

Ez a hallali még most is annyira tiszta.
Pedig forgatnak már visszafelé mindent,
ami megtörtént és meg sose történt,
többek között a hajnali hallalit és az ablakon át betörő fényt –

ami a hajnalt létrehozza, és aztán megszünteti újra
és azt a fénylő napkorongot is, ami az éjszakát tanulja.

Míg én csak azt, hogy a sorok között minden annyira száraz,
és eltűnnek a patakok, felszívódnak a folyamágak.

Fogalmazhatnék-e mondd, ennél szebben és szabatosabban?
Annyira jól, hogy a szárazságot ne érzékeld a hangban?
Természetesen nem. Éppen azért, mert az igenlés
nem férhet el a nemben.

HAMLET ODAÁT. A KOPONYA MÖGÖTTI TÉR

Üres söröskancsók alján láttam ilyen fényt
a flandriai kocsmák fergetegében,
a feketéllő egyetemista pincék lányainak lába között,
a halottak orrlukába nézve láttam ugyanezt a fényt,
ami most, mint az egyetlen ismerős
köszön rám erről a képről,
amelynek előterében ott van a koponya,
ugyanaz a koponya, amelyet Lear és Marlowe
tartott a kezében, amikor Shakespeare szonettes könyvét
lapozták fel, és amelyet állítólag én magam is kézbe vettem,
amikor részegen egy Lukianosz szöveg fölé hajoltam.

De a koponya, ez a koponya mégsem ismerős,
mert a koponya nem az élők világának része,
csak a fény, amely ott táncol a kilobbant tekintet helyén.

*Az ismerős, az szép és az igaz, csakis az értelmezhető a számomra,
mert a koponya, maga a halál, de én, aki már halott vagyok,
miként is értelmezhetném magát a halált,
ezért jobb híján a fényről beszélek,
a négy szál rózsáról a koponya alatt,
a kígyóról, aki az elme kidöntött fáí körül sziszeg,
hogy kiszívja belőlem az utolsó életképes mondatokat is
ezen a túli tárlaton, ahol Thule kertjei és Avalon sziklái
sem jelennek meg, mert nem volt, aki még időben lefesse őket.*

Ezért van az, hogy a koponyáról beszélek,
már amennyire a koponya mögötti fény,
az üres söröskancsók aljáról annyira ismerős
és baráttian csilingelő fény még lehetővé teszi.

És amikor már azt hiszem,
hogy semmit sem mondhatok,
akkor ezen a fényes és rideg acéllemezen
– amelyre valami ismeretlen módszerrel vitték fel
az egész emberiség történetét –

észreveszem, hogy
a halál és szerelemillat,
a koponya és a fény között
mégiscsak áll, mindig is állt Valaki.

EGY ELVESZETT TÁRGY MEGTISZTÍTÁSA

Nem találok, mert végleg elveszett.
A szomszédok szerint nem is létezett soha.

Nem látta az éjszaka és a nappal se látta,
úgy tűnt el, mintha ezzel végképp
megoldódna észre sem vett hiánya.

Én is napirendre térhetnék már fölötte,
nem az első volt, nem is az utolsó.

Megtisztítom, mert én tudom milyen volt,
azt is tudom, biztosan nem olyan már.

Látszólag jelentéktelen, látszólag láthatatlan,
apró kis pont a meg se festett tájban;

nem az a gond, hogy a többiek nem,
a gond csak az, hogy én láttam.

Tisztítom, tisztogatom, igyekszem elfeledni.
Elveszett, elmúlt, nincs neve.
Nézzétek meg jól: ahol én állok,
épp az a pont a hűlt helye.

HAMLET. FELTÁMADÁS

Ha mi, halottak feltámadunk,
pont olyan lesz a föld, amilyen régen,
elnevezzük édeni állapotnak,
hogy meztelen hold halad át az égen,
és nem is őrzik vértés csillagok.
Úgy lépkednek a szomszéd mondatok
a szívek mélyén, hogy az Ugyanaz
uralja őket; szép, derűs – kamasz világ lesz,
a felnövő felejtés rezdül csupán,
mint hulló levelek. S ha éjszakába nyúlón
nézelődünk – a múlt párája dermed vállainkra.

SÖRVERS. AZ IDEGEN ANYAG

A mondatok nem dülöngélnek éppen,
reszketésüket mégis érzem,
napvilágon és mély sötétben
is ott van az a reszketés.

Preformált indulat, azt mondják,
hogy az idegen átalakul,
különösen, ha hidegen fogyasztják,
mert a langyosat kiköpi az Úr.

Ezek szerint átalakultam én is,
önmagától eltartható egyén,
ki összezsúfolódik, talán úgy is marad,
míg ott van benne hat liter
még idegen anyag.

Köldököm nézem.
Ott benn a jó gyomor
még most is harcol,
idegen, jeges sziklák
az emésztésnek békeszigetét
megtámadják
és elborítják.

A hajnalig tartó csata
ezek szerint még nem ért véget,
hunyorítok a délutánra,
beállítom a képet.

Olyan filmeket látok innen,
hogy azt kell hinnem:

ez a nap
csak hegycsúcs,

lecsúsznak róla
a szavak.

De legfelül, az értelem helyén,
ott marad mégis

az idegen anyag.

A SZÉP, A JÓ ÉS A RÚT

Ennio Morricone dallamokra

A szép

Nézd meg a legszebbet,
s hagyd a tekintet mélyén,
egy napon úgyis ősz lesz.
Legyen olyan, mint a pohár bor,
amit újra-, és újra-, és újratöltesz

Nézd meg a legszebbet, és emeld fel.
Legyen olyan, mint az egyszerű képlet,
ami titokban indítja el, és
éppoly titkosan állítja le a gépet.

Nézd meg a legszebbet, és
ne engedd, hogy közelebb érjen.
Mert nem a legszebb, úgysem a legszebb.
A legszebbet úgysem láthatod.

A jó

Ha délután lesz, és megint délután,
egy napon utolér a jó.
Nem beszél hozzád, nem nevet fel,
nem is ér el a pillantása.
Ott van mégis, előtted, mögötted,
mint délelőtt és délután,
egyszerre a tomboló holdban.
Pontosan úgy, ahogy a nap
az emlék mélyén, ahogy ott van.

Ha délután lesz, és megint délután,
egy napon a jó utolér.
Megfogja kezed, indulj, maradj.
Egészen szakszerű képet ad arról,

meddig maradhatsz önmagad,
ha utolér, és észreveszed.
Engedd el, mert futni szeretne.
Engedd, mert ott marad veled.

A rút

Mert ezt a háborút már nem veszítheted el,
melléd csapódik a rút. Fogai közt
az emlékekkel, viaskodik majd,
kéri emeld fel, hogy ne ő legyen már a rút.

Hiába látod egészen tisztán, ami egészen biztos,
az csak a hangja, ami mégis olyan lágy,
mint a harangszó, valahol, délben.

Egy olyan helyen, ahol a délután megdermed
a gyermeki térben.

Mert ezt a háborút csak elveszítheted,
add neki át azonnal önmagad,
a szavakat, képeket és
minden lejárt igazolványodat.

Ő majd vigyáz rád, bebörtönöz,
mások számára példaként felmutat:
„Látjátok: ő az, aki szép.
Ma már a múlt ruháját hordja csak.”

FÉLKÉSZ

Három napja látom az Édent,
akár a féligkész ételt.

Áttetsző már, de mégis véres,
alig van köze az esélyhez,
mi távolodik, megkörülnékező,
körbejár bizalmatlanul:
hogyan vajon tényleg megérdemlem,
vagy tétlenségem tétje rezzen
ebben a nyugodt délutánban?

Úgy tűnik: minden hibátlan.

Habár a szárny nem az én szárnyam,
és ez a perc bent nem időtlen.

Felemeltem, és összetörtem
aztán derült ki: mégse játék,
pedig derű, mosolyra várnék,
ha fény, és lángolna a nap.

De féligkész az állapot még,
és nincs esély, hogy visszakoznék.
Tovább csak, látványtalanul.

Segítene a többi érzék,
és minden, ami féligkész még.
Lendít előre, lendít a súly.

ARCHAIKUS APOLLÓ-KORZÓ

Annyiszor, annyira nekivadultunk, nem maradt meg a múltunk.
Nem maradt a jövő sem. Küldjük a kérdést felfele, és nem válaszol
Ő sem.

Leírhatom még most is, persze, a régi szót, hogy: éden,
de tűnik, mint az ujjlenyomat a láthatatlan képen.
Ilyenkor az a jótanács: maradjunk okosak, bölcsek, kimértek,
működjön végre, újra, megint a jól bevált önérdék,
vagy világítson újra vakítón, amit úgy hívtunk: érdem,
mégis jobb, mint az elmegerincet tartani térden.

Mindehhez nem kell úrhajó, elég csak az úr,
az egyre alacsonyabb szintre süllyedő tűréshatár,
hogy robbanjunk be újra a nincsbe,
túl a hétköznapi szürkés, cinkelt lincshangulatán.
Aztán ismét az alapítás hétköznapija jön el.
Felépül a város, az utca, tűnik a hely.

Sétatér is lesz, porzó Apolló-korzó,
ahol az oltárpultnál megtesszük tétjeinket.
Régvárt áldozathozatalt játszunk omló isteneinknek.

Mert nem tudunk még most se leválni a múlhatatlan részről,
az egyetlen megoldás: kiszállni az egészből.
Elég egy gondolat, és máris emelnek a szárnyak,
pont annyira otthontalanok, mint régen a társak.

Ha felemelkedsz, láthatod az ifjú pestis víg nyilait,
a belső háztetőt, amit a napfény
beszakít.

Ismét bevallhatod magadnak, türelmes-töredékesen,
nem jutottál előre, nem mentél lépre sem.
Ház voltál, ami legbelül érzékelní kezdte a létrát,

béka a lét jósüvegében,
aki éppen a túli világba kacsint át.

Észrevenni sem volt időd, eltelt a nyár, a tél, az ősz,
nem sejtetted – „tavasztalan”, hogy az egész nagy kinti és benti
világnak bármi haszna van. Talán nem is volt.
Mert akkor még nem volt ez a szó: a haszon –
hintázgattál elrozsdázott kintornavason.
És pont a lendület miatt
hagytál veszni dallamot, hintát.

Elporlottak a dajkamesék, jönnek a nindzsák.

TARTALOM

EGY HÉT FALUN

A táj megnyitása	7
Vidéki képeslapok	10
Gagauz kalauz	12
Kazán	15
Medáliák	19
A szoba.....	23
Az ötödik pont	24
Zöld ló, fehér mezőben.....	29
A nyári kép.....	31
Doktor Zsivágó szétnéz, összedől.....	34
Új kenyér, régi bor	35
Egy hét falun.....	37
Az azték nyár, az inka szerelem	41
Az ezer tó vidéke. Egészen ugyanúgy. Glaswhol	43
Csak voltunk szlemmerek.....	46

A FÉLSZIGET

Levegő, régi szerető	51
Peremvers	52
A pajzs.....	54
Az Argó a moszkvai kikötőben.....	56
Kard.....	59
A tenger visszafordul.....	61
Ma már nem jutok el a Krímbe	62
Kaffa	66
Éjszakai repülés	67
Az Erdély nevű tenger.....	68

IDEGEN ANYAG

Lezárt szabadvers	73
Triptichon	75
Húzás és törés.....	78
Valaha nem.....	80
Játék.....	81
Egyszerre.....	82
Hamlet a túli tárlaton. Havazás	85
A szárazság neve.....	88
Hamlet odaát. A koponya mögötti tér.....	90
Egy elveszett tárgy megtisztítása	93
Hamlet. Feltámadás.....	95
Sörvers. Az idegen anyag.....	96
A szép, a jó és a rút.....	99
Félkész.....	103
Archaikus Apolló-korzó.....	105

ORPHEUSZ KIADÓI KFT.
1062 Budapest, Bajza utca 18.
E-mail: orpheusz.kiado@gmail.com
A kiadásért felel Erős Kinga,
az Orpheusz Kiadó ügyvezető igazgatója.

Szerkesztette: Erős Kinga
A borító Andrea Mantegna Az Olajfák hegyén
című képének felhasználásával készült.
A szerző fényképét Bakos Zoltán készítette.

Tördelő: Vincze Judit
Nyomdai munkálatok:

SZINKRON DIGITAL
NYOMDAIPARI KFT.

ISBN: 978-963-9809-57-4